

Ese de două ori în septemana: Joi-a și Dominec'a: era candu va pretinde importantia materieloru, va esi de trei sau de patru ori în septemana.

Pretulu de prenumeratiune.

pentru Austria:
pe anu intregu 8 fl. v. a.
„ diumetate de anu 4 fl. v. a.
„ patraru 2 fl. v. a.

pentru Romanii si strainetate:
pe anu intregu 12 fl. v. a.
„ diumetate de anu 6 fl. v. a.

ALBINA.

Prenumeratiuni se facu la toti dd. corespundinti ai nostri, si de-adreptulu la Redactiune Stationsgasse Nr. 1, unde sunt a se adresa si corespundintiele, ce privescu Redactiunea, administratiunea sau speditiunea; catu vor fi nefrancate, nu se vor primi, era cele anonime nu se vor publica.

Pentru anuntie si alte comunicatiuni de interesu privat — se raspunde cate 7 cr. de linia; repetitile se facu cu pretiu scadutu. Pretulu timbrului cate 30 cr. pentru una data nu se anticipa.

Invitare de prenumeratiune

ALBINA.

Deschidendu abonementu nouu pentru alu II. patraru de anu, cu conditiunile ce se vedu in fruntea foiei, rogamu pre domnii prenumeranti ale caroru abonementi expira, si pre toti domnii carturari cari ar doru se intru in nrula abonentiloru nostri, se se insinue catu mai curendu, pentru ca se ne potemu orientu cu editiunea si speditiunea.

Evinemintele cele mai interesante, in Europa intraga se imbulsiescu; er in sinulu natiunii nostre se pregatescu pretotindenii miscari de cea mai mare importantia; — si sinodele eparhiali, in ajunulu carora ne aflamu, cu se devina in celu mai mare gradu momentose: — Cine facia de acestea va potu se fia nepasatu! — „Albina“ a fostu si va fi fidelu organu alu vietii natiunale, alu opiniei publice romane, pre care nu va lasa-o se adorma, pre care va scuti-o si nutri-o la peptulu seu; carei va premerge candu se va cere, si-i va urma unde va fi de lipsa, — portandu factu a adeverului intr' un'a, spad'a si oleastrulu in cealalta mana.

De nouu atragemu atentiunea dloru abonenti la „asemnele“ sau „avisele postali“ si la „foiiele de corespondintia“ (Correspondenz-karten); prin cele d'antatu ni se potu pedu sume mice, pan' la 10 fl. cu spese numai de 5 cruceri, prin ceste lalte ni se potu insinu abonemintele a conto — cu spese numai de cate 2 cruceri. — Se invetiama a facu economia intru tote, caci suntemu seraci si avemu multe-multe trebuintie!

Redactiunea.

Pesta in 30 martiu n. 1871.

In amarit'a si sfasiat'a Francia, „Comun'a Parisului“, adeca organizarea de sine pe bazele celei mai absolute democratii, — continua a se sustiene, de o parte ea, de alta parte Regimulu dnu Thiers din Versailles, pe intrecute facendu preparative pentru atacu si combatere reciproca, — dupa semne, regimulu dnu Thiers contandu pe ajutorulu armatelor prussace ce i-are fi acordatu, si astfel avendu scopulu d'a isolu si innadusi

totalminte rescoti'a. Ataculu se astepta in timpu de optu zile. —

In Romania, dupa-ce luni'a trecuta ministerulu cu o temeritate ostentava cautu si afu unu votu de ne'credere alu Camerei, intr'o cestiune — nici de principiu, nici chiar de importantia politica, adeca in cestiunea de inchidere a discutiunii incepute inca de sambata, din motive pre cari majoritatea nu le impartasiu, — urma dissolvarea camerei, si acum se guverna tier'a cu putere discretiunaria. Macar de ar fi spre binele natiunii; tare banuimu insa ca va fi spre folosulu contrariloru nostri!

Intr'aceea „Reform“, „Pester Lloyd“ si alte foi de aici. continua a publica la corespundintie din Oriente, cari punu o invasiune muscalasca in celu mai aproape si sicuru prospectu, — invasiune nu a Romaniei, ci a Ungariei! Vorb'a este, ca Muscalulu are se proceda in Oriente si a nume contra Austro-Ungariei, in tocmai cum fece prusso-nemtiulu in Occidente. — Si cu tote acestea, magiarii, dnu stepanitori ai nostri, nu vor a se intiepti! — Mai vor a deveni sclavii Nemtiloru seu chiar a Muscaliloru, de catu se recunosca natiunalitatiloru nemagiare din tierra egalitatea de dreptu si se impartu cu ele avantajele vietii de stat!

Congresulu catoliciloru magiari (— si alu dnu eppu Olteanu,) alalta-ieri si a incepu activitatea, si-a votatu Statutul organicu. Operatul votatu de majoritate este o sistema combinata de ultramontani si de feudali spre scopulu d'a asecura absolutismulu in biserica. Deci opiniunea publica intraga se pronuncia catu mai respicatu contra aceluia. —

Cas'a reprezentantiloru Dietei unguresci termina legea comunale, despre care — de si n'o tieniemu tocmai buna, totusi potemu se dicemu, ca — totu mai bine cu ea, de catu fora ea. Vom urma a o comunica intraga, dar cu putiena intrerupere, pana s'o vedemu votata si in Cas'a boeriloru, folosindu-ne intr'aceea de timpu si spatiu pentru o alta cauza de mare interesu. —

Ieri si alalta-ieri se desbutu cu multa seriozitate, si se si decise in Camer'a deputatiloru caus'a gravaminale a bulgaro-greciloru din

Brasiovu, in privinti'a bisericei de la „San'a Treime.“ In nrulu celu mai de aproape vom areta cursulu luptei cu de amenuntulu; pentru asta data angustimea spatiului nu ni ierta de catu a atinge pre scurtu esenti'a lucrului.

Comisiunea petitiunaria, in reportulu seu a supr'a plansuriloru din ambele parti, adeca si a Romaniloru si a asiá-numitiloru Greci, propunea: se se pronuncia in contradicere si cu sine si cu votulu comissariulu Beldi, messur'a provisoria alu Eötvös, si se se indrume Ministerulu de cultu a face se urme o alta decideri finale a causei.

Noue nu ni venia la socotela aceta propunere, mai vertosu caci ea puneu unu temeiu ne'ndreptatitu pe votulu lui Beldi. Deci deputatulu natiunale dr. Aless. Mocioni fece si motiva forte frumosu o alta propunere, ca adeca fiindu calea judecatorasca unia competentu pentru decideri finala, si aceta standu deschisa partii nemultumite, petitiunelo se se depuna in archivulu Casei. Eventualminte, pentru casulu, deca Camer'a ar insiste dorintiei d'a se pronuncia a supr'a decisiunii provisorie a ministerulu de cultu, totu dnu Aless. Mocioni fece propunerea, ca — petitiunile se se dee ministerulu pentru o noua decideri provisorie cu respectarea actului de fundatiune a cestiunatii biserice, remanendu finala decisiune in totu casulu rezervata pentru calea justitiei.

Propunerea lui Mocioni se sprigu prin toti deputatii romani cati si redicaru vocea, a nume de Babesiu, Hodosiu, Sigis. Papu, Josifu Papu. —

Se mai fecera insa de prin tote partile Casei alte diferite propuneri, dar nici un'a multiamitoria. Cea d'antatu propunere numai intru catu-va diferentia de a comisiunii, o aduse insu Ministerulu de cultu dnu dr. Pauler. Acesta nu primia motivele comisiunii si a nume nu avisarea la votulu lui Beldi, ci staruia ca se urme o alta deslegare definitiva a causei, si aceta deslegare se se midilocasca prin Ministerulu de cultu.

In fine — aceta propunere ministeriale se primi de majoritatea Casei. — Pentru propunerile lui Mocioni se redicaru ambele stange intregu, er din drept'a numai cei cati va romani. —

Deca ceva ar potu se fia calificatu a ni alina neliniscirea, chiar grezele banuale, sunt cuvintele ce pronunciaru in momentul nainte de votare — dnu Ministri Kerkápolyi si Pauler. Celu d'antatu dise: ca — „scopulu ce do-

rimu a-lu ajunge este ca afacerea se se desleg spre multumirea comuna.“ Er dnu Ministerulu de culte se respica vorbalmite astfelu:

„Deca este se se examinare actele de nou, si ca aceta complicata si incurcata cauza se se percura de nouu pana n capetu: apoi dovescu a impini aceta astu, ca se ieu in consideratiune fe-care interesu votu ca se-mi fia liberu a procede dupa dreptate si ecitate, precum va cere convictiunea mea, cascigata din datele si actele de pana acuma.“

Cu incordare deci vom astepta se vedemu, cum dnu Ministeru ungurescu de cultu va pricepe si va aplica dreptatea si ecitatea!

Atata scimu ca grecii n'au erutiatu nemie'a pentru d'a corupe si a imbeta pre magiari; la diariistica banii li vor fi facutu serviciuale trebuintiose, la domnii magiarisatoru — ingagiamentulu d'a redica in Brasiovu, cu banii romaniloru, scole magiare, prin cari se se paralisiede si cele romane si cele nemtiesci; si unele si altele mari spini in ochii ungu-riloru.

Eca cum si resbuna perfid'a sasasca in aceta caus'a!! Dar se fimu convinsi ca nici orbi'a magiara nu va remane neresbunata. —

† NECROLOGU.

Oravitia, in 30 martiu n. 1871.

O vitrega, amara sorte incepe de unu timpu a persecutu natiunea romana in generalu, era pre noi cei din cocu de Carpati mai vertosu. Nrulu 23 alu „Albinei“ ce-lu primiramu tocmai ni aduse scirea trista, sfasiat'oria de inima despre mortea ilustrulu fiu alu natiunii Alecu Hormuzachi, — si eca noi de aici cu inima doioasa venim a insotiti la mormona despre o alta perdere nu mai putiemu grea si dureroasa pentru romanii de din cocu de Carpati:

Dr. Demetriu Hatieganu, celu mai dibace, ageru si activu avocat in aceste parti, — unulu dintre cei mai zelosi, mai devotati, mai eruditi si mai binemeritati fii ai natiunii, tribunu alu poporului in celu mai adeveratu intielesu — dupa unu morbu indelungatu de plumani, ieri, in 29 martiu n. la 2 ore dupa mediu, in etate de 48 de ani, si-a datu sufletulu in manile creatorului, in midiloculu amiciloru sei.

Ilu plange fic'a sa doioasa Emilia, romana orfana in frageda etate, ilu plangu toti amicii si cunoscutii, ilu plange si gelesce intregu poporulu romanu atatu de amaru lovit de mortea necrutiat'oria.

FOISIÓRA.

Unu procesu de presa — si din indemnulu aceluia.

„Allgemeine Zeitung“ din Augsburgu, carora si astadi este un'a dintre gazetele cele mai cetite din Germania, s'a intemeiatu la anulu 1798 si numai acum'a in verst'a de 73 de ani avu unu procesu de presa la 6 martiu.

Cum s'a potutu s'o duca timpu atatu de lungu fora nici unu procesu: va fi fostu in Bavaria pururia o libertate mare de presa? seu dora aceta foia va fi fostu putienu cetita in catu nu atrase a supr'a-si atentiunea guverneloru? Nici un'a, nici alt'a: Istori'a ni e marturia ca libertatea lipsia; era catu despre rondulu cetitului, — scimu anca din be-trani ca — aceta gazeta era latita nu numai pana pre la noi, pre la cati sciau nemtiesca, ci in tota lumea cata se interesu de mersulu politicu si alu sciintieloru in Germania. Avea dreptulu — in parerea lui Heine, a classiculu scrietoriu nemtiescu si francoscu, se fia intre diurnalele ce se raspandescu pre totu pamentulu, caci in redactiune erau cele mai celebre capacitati ale Germaniei, era noi mai adaugamu ca si astadi mai potu servi drepta modelu despre

cum trebuie se fia redactiunea unei foi. Bine-ca intru imparialitatea sa primece corespundintie oficiose de la felurite guverne, totusi n'a incetatu de a intruni si pre cei lalti barbati de politica, precum ii intrunescu pre cei de sciintie. Colonele ei sunt unu salonu mare, unde se intelnoscu si se capaciteza cei ce altminte nu s'ar potu intelni de reulu spatiului seu alu diferentieloru deplorable in gradurile sociali. Este dar lipsa de consecintia, este pestritiatura acea foia? Nu; cui i-ar veni a minte se invinuesca de consciintia pestritia pe cutare judecatoriu, numai pentru cuventulu ca marturiele ce s'ar infacisii naintea lui in cutare procesu ar fi de pestritie positiuni sociali si ar spune pestritie afirmatiuni? Redactiunea ciu se stee la naltimea judecatorieloru: ea pronuncia judecat'a in articulele sale de fondu, era corespundintiele sunt motivele judecatii.

Dar se nu ne abatemu de la cestiunea: Cum s'a potutu s'o duca timpu atatu de lungu fora de nici unu procesu? A dus'o cu: „suaviter in modo et fortiter in re“, blandu in maniere si ageru in materia. Proverbiulu e latinescu, dar folosulu mai multu alu nemtiulu.

Blandet'a, manierele nobile, din vechime si pana astadi — de la mitic'a lira alu Orfeu, pana la glasulu preotulu romanu de

acum, cu care si-indemna parizatele turm'a spre fapte bune, — ii aduna pre omeni, li moderetza patimele spre a-i intruni formandu prin intrunire orasie, state, natiuni; pre candu din contra, lips'a manieriloru de blandetia, pote se desface in atomi chiar pre natiunea cea mai compacta, pote se aprinda unu resbelu civilu intre singuraciei faptori ai ei, spre a se consume unii pre altii, ei carora li s'ar cuveni se proceda in conclurare armonica!

Este si unu adeveru alu psihologiei, cumca barbatulu, carele s'a desbracatu de spiritulu blandetieloru, cade in patimi, in catu nici nu mai seie se vorbesca limbagiulu intieptiunii, nici nu mai seie se-lu intielega. De aci vine ca ni place se-lu ascultamu pre celu ce ni vorbesce cu blandetia, caci din capulu loculu presupunemu ca va se ni vorbesca cuvinte de intieptiune. Chiar inimiculu cu blandetia te face se-i asculti intieptiunea, prin ce te constringe se-i recunosci meritulu. Ca tote virtutile din lume, blandet'a anca si-are satir'a sa: lassitatea, pe romania „brandia mole“, „mamaliga nefrecata.“

Din istori'a descoperirii pamentulu americanu scimu ca acolo — intre putienele semintii de ceva cultura, cele mai multe popora erau candu selbatoce, candu lasie. Nici e mirare; pentru ca numai cultur'a adeverata seie se

puna curagiulu in loculu selbateci si blandetia in loculu lasitatei.

Diseramu ca celu fora de blandetia, cade in patimi, candu apoi i despare intieptiunea cu limbagiulu ei, va se dica: densulu nu mai seie se mai vorbesca — „fortiter in re“, ageru si forte in materia.

Eca aci desclinirea intre scrietoriulu bunu si scrietoriulu reu. Celu d'antatu este „suaviter in modo et fortiter in re“, alu duoile „fortiter in modo et nihil in re“.

Care dintre acesti doi place mai bine poporului? Poporulu nu se compune in precumpenire de cei ce sciu multa carte; pre a dese ascapta si spera, ca altii au a se cugeta despre sörtea lui si in asta sperantia nu multu isi bate capulu ca pre care se-lu alega dintre cei doi. Unulu blandu i vorbesce mintei, dar mintea lui nu are multa invetiatura; alu duoile „su“, cufrase mari, vorbesce inimei lui, si elu are o inima tare; deci pre acest'a ilu alege, ca-i convine. „Pentru poporu“ — dice nimeritu Lamartine: — „unicii oratori sunt coia cari ilu misca (l'émeuvent). Emotiunea este convictiunea masselor.“ Eca asia pate poporulu ce nu asculta de intieptiuntia sa, seu nu-si da trud'a, a desclini pre intieptiuntia de fanfaronu! Intieptiuntii, sunt rari, emotiunatorii cotidiani. Ca se fia cineva si intieptiuntia si

A lasatu mai multe legatc natiuali, ér pentru casulu déca fic'a sa Emilia, ar trece din viétia inca in minorenitare si fora urmatori, tóta averea sa (cam de 12,000 fl.) o destinã pentru gimnasiulu romanu ce se va infintia in Lugosiu.

Viétia nu i-a fostu lunga, dar plina de fapte, ce ni-lu facu neuitaveru. Versandu la momentulu lui tributulu de lacrima ce-i detorimur, din inima fratiésca i oftãmu: *Se-i fratiéren'a usióra!*

† NECROLOGU.

Josifu Bozontai, proprietariu in Ineu, si sororile sale: M. Magdalena cu sociulu seu STEFANU BOROS parochu in Daroltiu, si cu fiii loru Joaniu Boros si soci'a Maria nasc. Palladi; Maria cu sociulu seu Nicolae Marcus; — Anna cu sociulu seu JOANU CHRISTIANU parochu-protopopu in Poci si fiii loru Joaniu teologu, Josifu medicinistu; — Elisabeta cu sociulu seu Petru Mihutiu, parochu in Nogioridu, in numele loru si alu numerosiloru consangeni, cu inim'a doioasa in sciintia mórtea iubitei loru mame, respective sócre, mame bebrane si consangene Ana Bozontai, nascuta Borbola de Giungiu (Gyöngy), veduv'a lui JOANE BOZONTAI, fostu protopopu romanescu in Beden. Ea respusã marti in 16/26 l. c. la 1 óra dupa mediu de di, in etate de 73 de ani. — In eternu amintirea ei! —

Gladna-romana, in Carasiu, in martiu.

(Inalt'a cultura a dlui inspectore scolariu guvernialu Suttag din acestu Comitatu romanu,) merita a fi insemnata credintiosu in anele dezvoltatiunei nóstre natiunale. Bine a disu deputatulu nostru Babesiu, cu guvernulu ungurescu n'a facutu de cátu confusiune in scólele nóstre; ba trebuia se mai adauga cá — si cáte unu scandalu.

Dlu Suttag, inspectorele ungurescu — de siguru se tiene omu fórte cultu; credu cá si cei ce l'au numitu ilu vor fi tienendu de omu la naltimea chiamarei sale. Ei bine; in 8 mart. v. ni onorã si a nóstra scóla confesiunala cu o veduata gratiósã, si — éta cum se sprimã la acésta ocaziune in presinti'a preutului, docinteliu si a antistei comunale: (despre notariu nici nu amintescu, cáci acél'a fiindu unguru, ori ce ne dóre pre noi, afla dulce si bunu!) — „Romanii sunt prosti, sunt lotri, sunt seraci; acésta este caus'a cá n'au nici nnu pretiu si nici o valóre in Comitatu!” Ér variandu dise; cá — sunt fora cultura, fora moralu, fora avere; ergo — fora nici o valóre.

Auditi, frati romani, déca n'ati mai auditu! — Dlu inspectore scolariu ungurescu — cum si-ncepe nalt'a missiune, cum vine se ne indulcésca si castige pentru — cultura, séu ce naibe de scopu alu domniloru stepanitori!

Romanii lotri; dar óre judetiele militari de la 1861 pan' la 1865 condemnara si spandiurara 1000 de lotri si talhari unguri séu romani? — Pare-mi-se cá abiã 2—3 erau romani.

Dar óre de la constitutiune in cóci —

cine jafuesce tiér'a, cine opresce si despóia poste, si chiar trenurile drumurilor de feru, — romanii séu ungurii? pentru cine trebui se se emita unu propriu commissariu regiu cu plina potere la Segedinu, cu o turma de incuistori si cu regimete de armati, — pentru romanii séu pentru unguri?!

Romanii sunt prosti? — Noroculu vostru cá sunt prosti, cáci numai asiã ve suferu in midilocolu loru si vi iérta a li vorbi grobianitati si a li vatemã interesele si onórea!

Dar óre voi nu lucrati totu meru ca ei se fia si se remana prosti? Dar — én vedi cum se pórtã diet'a si regimulu vostru natiunala facia de pretensiunile macar cele mai moderate de cultura ale romaniloru; én deschideti diariete dietei si vedeti, cum respinsera mai de unadi modést'a loru cerere de biete 4000 fl. ajutoriu pentru gimnasiulu romanu din Bradu, pre candu pentru luculu si sburdarile vóstre, d. e. pentru bulevardulu vostru tragu de pre spinarea tiere millióne si millióne! Mance-ve rusinea déca o mai aveti! —

Romanii sunt seraci! Da, vedi bine, dle Suttag, cáci voi l'ati despóiatu de tóte, voi l'ati degradatu la trépt'a de vita si-apoi l'ati vendutu la toba!

Unde sunt romanii pre cari voi i ati cultivatu ca pre romani, pentru romani? — Dati din sudórea nóstra sute de stipendia pre anu; — én spune, intieptule si cultule inspectore scolariu, la cáti dintre seracii studinti romani a-ti acordatu vr'unu stipendiu?? —

De Ddiu nu vi-e frica, aceea vedemu; delume nu vi-e rusine, acésta ér ne convingemu pre tóta díã; — si bine, cum credeti voi c'o se esimu noi pana 'n capetu la cale?

Multiamesce díã, dle Suttag lui Ddiu, cá atunci candu vorbisi sarbedienile amintite, nu érã scriitorulu acestoru siruri de facia, cá-ti spunea elu — *cine sunt in Ungaria lotri!* — si-ti aretã cá — *nu lotrii sunt prosti si seraci, ci cei-ce au bland'a fire de se lasa a fi despóiatu si impilati de — lotri.*

La revedere.

Josifu.

Monostoru, l. Muresiu, in martiu.

(Lips'a de notariu romanu; intriga straina si slabitiunea nóstra.) Pentru postulu de notariu in Comun'a nóstra s'a deschisu Concursulu in „Temesvarer Zeitung.” Alegerea se va tiené in 15 aprilu c. n., dar pana atunci stej anitorii nostri ni-au datu substitutu pe unu notariu germanu din vecin'a comuna, pe carele dorescu ei se ni fia — domnu.

Noi eramu de parerea si dorint'a cá numai cu finea lunei lui maiu se aiba locu alegerea, deóra-ce fostulu notariu magiaru prin decisiunea comitatului i s'a concesu a remané in localitatea Comunala cu diumetate de salariu pana la finea acelei-asi luni inua stapanii nostri vendiendu cá in acésta nefericita comuna unde locuescu ómeni de trei natiunaltati imparechiati, ér frecarile intre ele numai incéta, s'au folositu de acésta ocaziune pentru de a-si realisã scopulu mai usioru, asiã au otaritu alegerea mai nainte de chiar vacant'a factica a postului. Acum noi cei-ce ne interesãmu de caus'a nóstra

natiunala, am dorã a ne intielege si a alege pe unu romanu de omenia si suntemu plecati a incercã, an pune tóte pietrile in miscare; insa — durere, poporulu nostru de aici nu-si conósce positiunea si interesulu cum se cade, si astfelu usioru se lasa sedusu de straini si de domnii refuati. Chiar pre candu scriu acestea s'au dusu o deputatiune compusa — Ddiu seje cum, din tóte trei natiunaltati la protojudele cercualu, spre a-i face cunoscutu, cumcã dorescu a alege de notariu pre némtiulu substituitu, de unde noi cu alu nostru abiã am mai poté reusã. —

Necagitu pana 'n sufletu — deci finescu cu — *din tine perirea ta Israele.* —

Diet'a Ungariei.

Siedint'a casei reprezentantiloru din 28 martiu.

Se deschide la 9 óre. Dupa autenticarea protocolulu si anuciarea petitiuniloru, deputatulu Josifu Hodosiu interpelédia pe ministrulu de finantie in caus'a greciloru de la biserica „Santei Treime” din Brasiovu. Precum a cetitu densulu in foi, grecii din Brasiovu au ocupatu si usurpatu arbitraminte biserica acésta si cu ocaziunea desdaunarii urbariali au stricatu multu statulu. Se dice, cá acésta dauna s'a facutu prin unu advocatu, cu numele Veres, care a capetatu mari sume de bani ca se seduca opiniunã publica in acésta causã. Se vorbesce mai departe cumcã causã desdaunarii de 400.000 fl. se afla in suspensu la ministeriu. Dreptu aceea ictréba pe ministrulu de finantie: *Are densulu cunosciinta despre acésta causã? Si daca are: este apolecatu a face, si ce felu de dispusetiuni, ca statulu se nu sufera nici o dauna, séu daca a suferitu, se se restituie daun'a?*

Adamu Lazar substerne urmatoriulu proieptu de resolutiune:

Ministrulu pentru lucrarile publice si comerciu se avisédia de nou, ca in intielesulu decisiunei din 1870, 31 ian. sub nr. 1218 se-si tiena de detorintã a substerne proieptulu seu motivatu referitoriu la drumurile de la Blaju-Balavasar, in cottulu de Balta, dimpreuna cu preliminarulu de anulu viitoriu, sub respunsabilitatea sa propria.

Urma ordinea dílei, carea este continuarea desbaterii speciali a supr'a legii comunale.

„§. 50. Alegerea in massa o conduce ca presiedinte:

in comunitatele mice si mari judele cercualu;

in orasiale cu magistrare regulate vice-comitele; — in casu de impedecare a acestora, substitutii esmisi spre acestu scopu de municipalitate;

alegerea de dupa cercuri o conduce unu comisariu alu corpulu reprezentativu, ca presiedinte pentru alegeri.

Alegatoriú la deschiderea alegerii langa presiedinte numescu dintre sine patru barbati de incredere.

Daca acestia nu vor se se folosésca d'acestu dreptu, barbati de incredere ii denumesce presiedintele.

Se primesce fora desbateru.

„§. 51. Alegerea pentru cáte o comuna si unde sunt cercuri electorali, pentru cáte unu cercu electoralu, nu póte durã mai multu decãtu o díã. In orasia alegerea se incepe la 8 óre demanétia si se incheiala 6 óre sér'a; in comunitate se incepe si incheia la timpulu ce se va otari de judele cercualu si se va anuciã cu celu putienu 8 dile mai nainte

Afora de acestu terminu nu se póte votã.

Alegerile referitorie la cercurile comunelor partecularie au se se incheie in 3 dile.“

J. Madarász face atentu pe ministrulu de interne, cá se potu escã mari ne'ntielegeri, daca cu privire la comunitati inceputulu si incheierea alegerii nu e otarita.

P. Kirdlyi referintele comiss. centr. observa cumcã desordinele se vor delaturã prin aceea, cá judele de cercu o indetoratu a otari inceputulu si incheierea alegerii cu 8 dile mai nainte. Daca judele cercualu ar aduce vr'o otarire vatematória, cei interesati potu cautã remediare.

Al. Mocioni: Impartasesce scrupulii lui Madarász si crede cá defigerea timpulu n'ar trebui lasatu placerei judelui de cercu; elu tiene cá defigerea timpulu ar fi mai bine a se reservá reprezentantei comunale.

La votare se primesce §-ulu neschimbatu.

„§. 52. Numerarea voturilor se face in publicu si despre acésta se scrie protocolu.

Daca numerarea se intrerupe, protocolulu si siedulele de votatu se inchidu in scriulu pentru adunarea voturilor, care se sigiléia de presiedintele alegerii si de celu putienu doi barbati de incredere.

Resultatulu alegerii ilu enuncia presiedintele alegerii la faci'a locului, si despre procederea sa face reportu corpulu reprezentativu.

List'a reprezentantiloru se publica indata.“

„§. 53. Gravaminele referitorie la procederea in alegere, séu observarele facute contra alegebilitatei unui reprezentante alesu, sunt a se insinúa in restimpu de 10 dile la comisiunea verificatória.“

§ 54. Comisiunea verificatória constã din 2 membri, alesi de corpulu reprezentativu din sinulu seu, nainte de alegere, si din 2 membri dintre reprezentanti in sate si comunitati mari denumiti de judele cercualu, in orasiale cu magistrare organizate de vice-comite, si din totu atãti membri suplenti.

Presiedintele acestei comisiuni in sate si comunitati mari e judele cercualu, in orasiale cu magistrare organizate vice-comitele, respective substitutii esmisi de municipiu. Scriitorulu si referintele comisiunei e notariulu. Siedintiele ei sunt publice.“

„§. 55. Contra otaririloru comissiu-

emotionalu nu se pré gasesce, ori cátu ar fi de doritu pentru ca se tiena cumpena emotionaliloru cotidiani neinteliginti.

De ni-ar permite spatiulu, ar fi aci la loculu seu reproducerea unui tratatu intregu din celebrulu scrietoriu nemtiescu Börne, celu mai competent de a ni vorbi despre cum fusese situatiunea pressei in Germania. Nimene n'a isbitu cu batjocuri mai agere in biét'a censura, de cum isbi densulu, si totusi recunósce cumcã censur'a si-ã avutu si o parte buna, aceea cá a neteditu multu limb'a nemtiesca, i-a silitu pe scrietori se-si spuna cu tactu cugetele loru.

Tactulu fatia cu guvernulu, de fric'a censurei, i-a dedatu pe scrietorii nemtiesci, se fia cu tactu si intre sine in dispute.

Din tactulu fatia cu guvernule, s'a nascutu progresulu politicu alu Germaniei, cáci nici unu progresu nu e cu potintia fora de tactu, prin sarituri. Scrietoriulu nemtiescu sciã cá pentru a insultã, a injurã, nu se cere veri o invetiatura, acésta o póte face veri care furiosu, si calea e securã catra temnitã, éra guvernulu e spelatu in fati'a opiniunei publice, cáci a inchisu numai pre unu furiosu. Dar a spune adeverulu fora a insultã, a-lu spune cu blandétia, curagiú si chiaritate, este privilegiulu omului cultu; guvernulu nu cutéza alu inchide pentru cá a vorbitu blandu si se scie

ce a vorbitu, si déca totusi are curagiulu orbu de a-lu tramite la inchisóre, inchisulu devine martiru alu principiuului ce l'a profesatu, ér prin martiri principiuulu capeta acceleratiune in promovare, necum se se stirpésca. Acestia sunt martiri ai libertatii; cestu cu principiele. Cei cu insultele, sunt martirii nesciintiei loru de a serié, isi strica loru insisi, éra causei nu folosescu, ci a dese o compromitu. Cum o compromitu? Se ne splicãmu:

O societate, unu statu séu o natiune, fie cátu de uniformã, nu se póte se nu contiena faptorii feliuriti cu feliurite convingeri, — cáci o uniformitate absoluta nu se dá si nici ar fi de doritu.

De a dreptulu din ratiunea essistintiei loru, acesti faptorii isi justifica tendint'a loru de a domni si de a guvernã societatea, in alu careia sinu isi traiescu viétia.

Dar este o impossibilitate naturala ca se póta domni toti deodata in acél'a-si locu si timpu. De aci necesitatea de a pactã unulu cu altulu, — de aci mai departe necesitatea ca fiecare faptoru se fia blandu si umanu in portare, ca se póta atrage la pactare pre factorulu vecinu.

Celu ce insulta, nu strage la pactare, cáci toti se temu de densulu, cá ajungendu la potere, va trece din insulta la violentia.

Vedemu a dese cumcã o partita, déca tie-ne unu meetingu, vestesce in lume cá meetingulu a decursu in ordinea cea mai buna, desbaterile fusera cu intieptiune si fora se aiba nici macar umbra de vehemintã. Ce n'oresu au ca se vestésca acésta? Pentru cá ordinea, intieptiunea, oste testimoniulu capacitãtii de a guvernã, si fie-care partita tiene se aiba acestu testimoniulu ca se se recomende celor'a lalti faptorii, se li doe garantia cá nu vor fi vatemati.

Democrat'a insasi, recunoscendu cumcã faptorii sunt feliuriti, a primitu dreptu principiu cumcã nici unui faptoru nu i-este iertatu a violã pre cel'a laltu, ci se pacteze cu densulu, si acésta democrat'a ilu numesce *principiuulu armoniei*. Credemu cumcã principiuulu armoniei ce-lu profesau vechii filosofi ai Greciei, nu s'ar rusinã de teori'a ce astadi pórtã numele lui in gur'a democratiei, din contra, si-ar recunósce pre stranepotulu seu, audindulu cátu e de sublimu buna óra la naltimea tribunei iberice, accentuatu de unu *Castellar*.

Prin pactare nu se intielege renegare, pentru cá — cum diseramu, prin blandétia nu se intielege lasitate.

Pactarea cu faptorii cari sunt in dreptu de a esiste, conduce la principiuulu armoniei celu adoptatu de democratia; — inse pactarea cu cercustantiele conduce la politic'a de opor-

tunitate, la unu felu de renegatia, — cáci cercustantiele n'au dreptulu de a esiste de cátu numai in cátu ele corespondu faptoriloru.

Principiuulu armoniei: „suaviter in modo et fortiter in re;“ — am'e regule sunt fice ale creriloru latini, si nemtii ni imputa cá nu le scimu practica, pretindendu cá numai densii au privilegiulu de a merge cu incetulu dar securu si neprecurmatu, de a merge dreptu, nesarindu d'intr'o extremitate intr'alt'a, — si e durerosu pentru noi, pentru ras'a latina, cá densii au motivo la imputatiunile ce ni le facu.

De unadi, candu unu rege nouu intrã in capital'a Spaniei, diariete nemtiesci, mai vertosu „N. Fr. Presse“ din Viena, demustrandu-ne tóta absurditatea procederei de a gonã pre unu rege pentru a aduce dupa timpu indelungatu pre altulu, incepura a analisã istoria mai nouã a raseloru latine, pentru a conchide cá de vehemintã si de turbulinti ce suntemu, nu potemu pactã pentru a ne intielege despre cutare forma de guvern, ci le schimbãmu neincetatu, impedecandu prin acésta mersulu regulatu alu dezvoltatiunei nóstre politice.

Asertiunea lui mai capetã septeman'a trecuta unu motivu de la Paris. Thiers este insultatu casi guvernulu cadutu, incãtu se vediu silitu la confiscare de diurnale, casi antecesorii sei.

nei verificatorie in restimpu de 5 zile dupa imanuare, se pote face recursu la municipiu, carele decide in cauzele controversate.

„§. 56. Daca alegerea in comunitate, respective in cercurile electorali s'a incheiatu, noulu corpu reprezentativu se conchiama de judele cercualu, respective de vice-comite si fora consideratiune la lucrarea curinte a comisiunii verificatorie, se dechiara de constituitu, si daca are se urme restauratiunea generala a amplotiloru, se otaresce d'fa acesteia.“

„§. 57. Presedintele alegerii si barbati de incredere stau sub scutul deosebitu alu legii.

Cu privire la securitatea personala se potu lua totu acele measure, cari se aplica la alegerile pentru deputatii dietali, si escesele comise se pedepsescu conformu decisiuniloru legii electorale.“

Toti acesti paragrafi se primescu fora observare.

Capulu alu V.

Despre adunările corpului reprezentativu.

„§. 58. Presedintele ordinariu alu adunarii generale in comunitatile mici si mari e judele localu, in orasiale, provideute cu magistratre organizate, primariulu.

In casu de impiedecare alu presedintelui ordinariu, presiede colo judele substitutu, era aci primariulu substitutu, si unde acestia nu sunt, presiede juratulu mai betranu.“

Se primesce neschimbatu.

„§. 59. Numerulu si timpulu adunariloru generali ilu decide comun'a prin unu statutu, in fiecare comuna insa trebuie se se tiena in fiecare primavera o adunare generala pentru revisiunea socotiloru de pre anulu trecut, si in fiecare toamna pentru statorirea preliminarulu de spese pre anulu viitoriu cu o luna nainte de adunarea generala de primavera si de toamna a municipiulu.

Daca judele, primariulu seu corpu reprezentativu insusi, seu unu patriu din membrii acestui din urma afa de bine, potu tiené adunare generala extraordinaria, de câte ori pretindu impregiarile.

Presedintele e indetoratu totu deun'a a inscintiá pre membrii corpului reprezentativu despre terminu, celu putienu 24 de ore nainte de tienerea adunarei generale.

P. Péchy presenta urmatoriulu adausu:

„Membrii corpului reprezentativu in adunările generale ordinare potu subterne si alte proiecte ce nu stau in programu.“

Ministrulu Tóth propune a mai adauge la acestu amendamentu inca urmatoriile:

„Intre substernerea si desbaterea proiectulu insa trebuie se treca unu timpu de celu putienu 24 ore.“

Ambele propuneri se primescu. —

„§. 60. In adunările generali otarescu cei presenti. Ordinea cauzelor de desbatutu se decide de comuna prin unu statutu“

Se primesce neschimbatu.

„§. 61. In adunări, dintre membrii autoritatii, numai primariulu, judele notariulu, capitulu de politie, juratii, fiscalulu, assesorele scaunului orfanialu, cassariulu, contabilulu, phisiculu si ingeneriulu au dreptulu de votatu si éra si numai in afacerile de cari unulu seu altulu nu e interesatu. Ceilalti amploti in adunarea generala si-potu esprime opiniunea, si in casu de provocare sunt chiar indetorati la acést'a; dreptulu de votatu insa au numai atunci, daca si de altmintrelea sunt membri ai corpului reprezentativu.“

C. Ghiczy propune ca intre „unulu seu altulu nu sunt“ si intre „interesatu“ se se intercaledie „personalmintu“. —

Propunerea se primesce

„§. 62. Presedintele deschide si incheia adunarea. Elu conduce desbaterile si privighiédia pentru observarea ordinea dilei.

Elu are dreptulu si detorint'a dupa admonitiunea premissa a scóte auditoriulu din sala si a indrumá pe vorbitoriulu la obieptu, si daca acest'a de repetite ori s'a abatutu de la obieptu si vatemala bu'n'a cuviintia, a-lu indrumá la ordine, si candu acést'a n'ar folosi, a-i detrage cuventulu pentru acestu obieptu.

Intrebarea pentru votare o formulédia presedintele.

Nainte de votare, membrii au dreptulu a vorbi la statorirea intrebării; daca opiniunile sunt diverginti, decide majoritatea.

Voturile se socotescu de dupa vorbitoriulu particulari; daca insa 5 membri ceru, seu daca e vorb'a de instrainarea, insarcinarea averei comunali, de incheierea unui contractu onerosu si de contragerea unui imprumutu comunalu, presedintele e indetoratu totdeun'a a dispune votare nominala.“

Se primesce neschimbatu.

„§. 63. Daca careva se folosese de spressionu ce vatemala demnitatea desbateri, seu pe membrii particulari ai adunarii si nu le revóca indata, acel'a se pedepsese de adunare, cu eschiderea de veri-ce apelata, in comunitatile mici si mai mari cu multa banala pana la 15 fl. ce se essecuta pre calea politica, ér in orasiale cu magistratre organizate cu o multa pana la 50 fl. in favórea cassei seracesci.

Candu se face propunere d'a pedepsi o vatemare a scaunului, mai nainte trebuie se se votedie, daca acusatulu merita a fi pedepsitu? Si apoi a supr'a sumei banali la carea se se condamne acusatulu.“

Se primesce fora controversa.

Capulu alu VI.

Despre antistea comunala.

„§. 64. Decisiunile corpului reprezentativu si dispusetiunile iuredictiunei municipale le essecuta antistea comunala.“

Se primesce neschimbatu.

„§. 65. Antistea comunala consta: in comunitatile mici din judele, din celu putienu duoi jurati si din notariulu cercualu;

in comunitatile mai mari din judele, din celu putienu patru jurati, din cassariulu, notariulu comunalu si curatoriulu orfanialu;

in orasiale cu magistratu organizatu, antistea consta din membrii magistratulu, adeca: din primariulu, capitulu de politie, din juratii magistratulu, din notariulu, din fiscalulu, respective, unde sunt mai multi de acestia, din notariulu primariulu, respective fiscalulu primariulu, din assesorele scaunului orfanialu, din cassariulu, contabilulu, controloru, tutorulu comunu, archivariulu, phisiculu, ingeneriulu si alti oficianti sistemisati de comuna dupa lipsele locali.“

C. Tisza, propune urmatoriulu emendamentu: „In a dou'a alinea dupa „jude“ se se dica „si din substitutulu judelei.“ In alu treilea alineatu dupa „jude“ „si din substitutulu alicuia“; dupa „din notariulu comunalu“ „si respective din notariicomunali“, dupa „curatoriulu orfanialu“ „si din mediculu ordinariu, in care locu esiste atare.“

§-lu se primesce cu amendamentele acestea.

„§. 66. In orasiale cu magistratu regulatu reportulu magistratulu si a capulu lui, — a primariulu, catra corpu reprezentativu, respective catra sengeraticii functionari, precum si sfer'a de activitate, de dreptu si lucru a magistratulu si a functionariloru particulari, mai departe organizatiunea personalulu de manipulasiune, de ajutoriu si de servitiu, — se defige de corpu reprezentativu printr'unu statutu.

Acestu statutu are se se substerna iuredictiunei municipale pentru incuviintiare.

Pentru statorirea detorintelor judelei, notariulu, senatoriloru, respective a casariulu si tutorulu comunu, precum si pentru statorirea statulu concretatu alu personalulu de servitiu — in comunitatile mari si mici municipale in duoue luni dupa ce se vor fi organizatu conformu legii nóue, vor crea unu statutu generalu.

Pre bas'a acestoru statute generali, comunitatile sunt indetorate, cu privintia la relatiunile loru locali — in timpu d'o luna a statorii in detaiu statulu comunalu ce va regulá agendele antistiloru amintiti si statulu personalulu servitoriu. Statutele astfelu create asisderia se

vor substernere iuredictiunei municipale pentru incuviintiare.“

Se primesce.

„§. 67. Salariu ordinariu vor avé: in comunitatile mici, judele si notariulu cercualu,

in comunitatile mari, judele, notariulu comunalu, cassariulu si tutorulu comunu;

in orasia cu magistratre regulate toti membrii ordinari ai magistratulu, ai personalulu auxiliariu si de manipulasiune.

Cátatimea salarioru precum si eventualmintea a dietelor se statoresce de comuna prin unu statutu.

La intrebarea, daca in comunitatile mici si mari se se dee, si cátu salariu se se dee juratiloru? — decudu comunele in sesi in intielesulu statulu amintitu in §-lu de mai susu, cu privire la starea averi comunale si ocuparea juratiloru.“

C. Tisza substerna o modificatiune, conformu careia se se dica: „in comunitatile mici numai notariulu, respective notarii, si, unde esiste atare, mediculu se aiba salariu ordinariu.“

Mai departe aline'a a dou'a: „Daca, si cáta léfa se capete ceilalti membri ai magistratulu, decide comun'a in sesi.“

Modificatiunea se primesce.

„§. 68. Léfa ordinaria a primariulu nu pote fi mai mica decâtu totu venitul, ce respectivulu municipiu statoresce pre sem'a judiloru de cercu.“

Léfa notariulu comunalu in comunitatile mari o statoresce iuredictiunea municipala dupa ascultarea corpului reprezentativu si amesuratu starii materiale a comunitatii, respective a comunitatiloru mici asociate.

Acést'a léfa, nesocotindu locuinti'a naturala libera, — nu pote fi mai mica de 300 fl. v. a.

Pamentele comunali folosite pan' aci de notari, se lasa densiloru si pentru venitoriu; venitul curatu anualu luat dupa catastrulu de dare se detrage in bani gata din léfa fissata.

V. Bogdanu propune ca léfa notariloru se fia celu putienu 500 fl.

Fr. Deák propune ca léfa notariloru se fia celu putienu de 400 fl.

Al. Horváth recomenda la capetulu §-lui urmatoriulu amendamentu: „Lefe in sa nu se potu micisóra de la marimea ce o au la publicarea acestei legi.“

Pentru pensiunarea veduveloru si orfaniloru de notari, iuredictiunile municipale potu fundá casse corespundetiore; spre acestu scopu se potu impreuna mai multe municipia.“

Bogdanu si resrage propunerea, ér amendamentele lui Deák si A. Horváth se primescu.

„§. 69. Pre notariulu de cercu ilu solvescu la olalta comunitatile mici impreunate. Despre aceea, cá ore cutare notariatu de cercu se tiena langa notariu si unu vice-notariu, precum si

Vrú nemtiulu se-si magulésca cumca ras'a loru, mai vertosu cea din Angli'a, la care provocá a dese, scie progresá regulatu, posiede poterea ce fórma state tari.

Se dámu magulirea la o parte, si se ne judecámu numai pre noi. Adevratu e cá rasele latine au fóru multu, carele adese degeneráza in vehemintia, cea ce desface natiunile, desi ar avé lipsa de asociatiune. E adevratu cá unii literati tocm'a in vehemintia plebeiloru ce alergau pe stratele Romei cu furia catra senatu, vedu o basa dintre celea ce fusera marirea Romei, — dar sub conditiunea cá in senatu residea intieptiunea nalta de statu, carea aciá se tiena cumpena vehemintiei plebeiloru, si-i permitea numai atât'a ventilatiune, cáta tocm'a i veniá statulu la socotela. Urméza deci cá ni trebuie unu senatu ca celu din Rom'a, ca se ne diréga, éra astadi candu n'avemu acelu senatu, trebuie se ne lasámu de vehemintia cáci cauta se ne dirigemu noi insine.

In asta privintia ar fi bine se ne invetiamu ceva de la nemtiulu, mai vertosu din esemplulu ce ni-lu dede „Allgemeine Zeitung“. Si ce ar trebui se invetiamu desclinitu noi romani?

„Suavitor in modo et fortiter in re“ — facia cu guvernulu? Acést'a o scimu dejá si o practicámu. Limbagiulu scrietiloru si alu oratoriloru nostri este destulu de suav, blandu,

netedu si chiaru. Credemu tare cá nici insusi guvernulu nu va replicá cumca ar fi fostu insultatu de acestu limbagiu, cumca din caus'a limbagiuului va fi trebuitu se procedá contra cutarei foi romanesci. Facia cu elu, ne-am aretatu demni de o libertate de pressa, carea nu-i trebuie censurea prealabila; cultura nostra sociala, desi nu e ceva straordinariu mare, ni este in sa destula spre a fi dreptu censurea prealabila. Déca totusi n'am triumfatu anca, este bagu de séma nu pentru cá nu vom fi fostu totodata si destulu de „fortiter in re“, ci pentru cá une ori nu éra cine se triumfeze.

Une ori nu éra bine se triumfeze. Se ne splicámu:

Noi cari am intielesu suaviter in modo fatia de guvernulu, nu l'am intielesu in sa facia cu noi insine. Faptorii seu partitele, — déca e permisu se dicemu partite desi natiunea romana e cea mai compacta si mai uniforma sub sóre, — se combatu la noi — nu pentru a se capacita, ci pentru a manca unele pre alte. Putieni la numoru, suntemu pururiá desfacuti, desi numai prin intrunire am devoná destulu de tari pentru a triumfá. Numai cei tari triumféza; cáci guvernarea nu se pote incredintia in manile celoru slabi.

Asia lucra mai vertosu partitele din Romania; dar si la noi vedemu acést'a pré adese

ori, mai vertosu in timpulu de curundu. Fiecare in vehemintia sa contéza pre publicu, si nu vede cá publiculu pre tóte le compatimesce pentru vehemintia loru, si pre tóte le iubesc, cáci tóte sunt romanesci, si ar dori se le véda conlucrandu.

Prin combateri veheminte, faptorii vitali ai natiunei se imparechiéza si se slabesc, dar nu se intrunescu.

Ici vedemu o capacitate politica retrasa de pre scen'a activitatei nationali.

— „De ce Te-ai retrasu, Domnule?“

— „Pentru cá natiunei i trebuiece mai antaiu o educatiune, ca se se scia esprime despre cei ce lucra pentru dens'a, si se nu-mi vina cu atacuri de flori de cucu, tocm'a candu asi avé lipsa de incuragiare. Asceptu se-si capete educatiune, seu se-i vina apa pre urechi. Atunci voiú poté lucrá cu rezultatu.“

Mergemu mai departe. Éca colé unu Cincinnati:

— „Bine ai lucratu, Dle, pentru natiune, dar cum de Ti-ai incetatu rol'a atátu de curundu?“

— „Mi s'a suspitiunatu ómenia. Pentru natiune sum gat'a a sacrificá tóte, numai ómenia nu; cáci déca nu voiú mai avé ómenia, atunci nu voiú mai poté lucrá pentru natiune. Adevratu cá n'a avutu dreptulu se me suspitiu-

neze, cáci n'am fostu a cersí dirigatoriá in viéti'a mea, nici am lipsa de dens'a; nu i-am cerutu pane ci-i-am datu. Déca in sa este se n'am rola, — si bine, m'am coboritu intre cei trei millióne de romani si facu cátu unulu din densii; atât'a am dreptulu a face si nu concedu nimenui se mi-lu denega.“

Asiá ne procopsimu noi prin manierele nóstre. Neincetatu ne instrainamu unii pre altii, casí cum n'am avé lipsa unii de altii. Sunt ósuri concrete celea de cari amintiramu.

Si óre intre cei ce astadi iéu parte activa in lucrulu nationalu, cáti nu vor fi amariti in inim'a loru de reulu manieriloru pomenite?! Asia e. Fatia cu noi in sine pré putienu am invetiatu a esence o censurea prealabila a supr'a vorbeloru si faptelorú nóstre. —

Romaniloru! combateti-ve unii pre altii, combateti ve d'fa intréga din resaritulu dioriloru, dar ve combateti numai pentru a vé capacita, ve combateti astu-feliu, ca éra si se ve poteti impacá, ve combateti astu-feliu, ca sosindu murgitulu serii, se ve poteti sarutá ca fratii de unu tata si de o mama; ca apoi celu putienu mane se poteti lucrá improuna pre campulu natiunei. —

despre aceea, că în care comuna se locuiește notariul de cercu și vice-notariul, și în ce proporțiune au se contribuia comunitățile mice împreună la lăfa notariului de cercu și la spesele comune, — decide din casu în casu vice-comitele după ascultarea corporilor reprezentative; această deciziune se poate apăla la congregatiunea generală.

J. Kodó propune ca după „corpulu reprezentativ“ se se dica: „și a ampoiului administrativu de cercu.“

Se primesce.

§. 70. În comunitățile mice, pre judele și pre jurati îi alege comunitatea alegătorii (§§. 28, 29, 30), notariul de cercu însă îl alege totalitatea corporilor reprezentative ale comunităților mice împreună; (§. 74.)

În comunitățile mari, întreaga antistea se alege de comunitatea alegătorii; În orășia prevedinte cu magistratu regulatu însă de corpulu reprezentativ.

Referințele minorității, L. Simonyi, propune schimbarea celor trei rânduri din urma astfel: „În comunitățile mari și în orășiale cu magistratu regulatu întreaga antistea se alege de universitatea alegătorii.“

Ministrulu Tóth e contra acestei propuneri; 20 dia stang'a ceru ca mane se se face votarea nominală a sup'ra acestui §. §-ulu rămâne deci în suspens pe manedi.

§. 71. Antistea comunală în comunitățile mice și mari, se alege pre 3 ani, în orășiale cu magistratu regulatu pre 6 ani. Notariul comunal și cercualu si-tiene oficiulu seu pre tota viét'a, și pre calea administrativă numai în următoriele casuri se poate lipsi:

a) pentru necapacitatea d'a-si implini detorințele sale;

b) pentru negrigintia în oficiu;

c) pentru abuzuri comise în cerculu administratiunei.

În toate aceste casuri, iuredictiunea municipală, în urm'a aretării din partea comunei seu din a respectivului oficiante municipalu, poate demisiuná pre notariu prin o deciziune luata în adunarea generală, pre calea administrativă.

Luarei de o astfelu de deciziune din partea iuredictiunei municipale, trebuie se premérgea totdeun'a investigațiune regulăria.

Deciziunea iuredictiunei se poate apăla la ministrulu de interne.

J. Györfy propune ca în rondulu primu după „antistea comunală“ se se dica „cu exceptiunea notariului.“

Propunerea se primesce.

§. 72. În comunitățile mice, oficiulu de jude numai în casuri extraordinarie de impedecare se poate refușá, și locuitoriu comunalu alesu, e îndatoratu a portá oficiulu seu celu putienu unu anu, sub pedepsa de 100 fl.

În casurile extraordinarie, la recursulu motivatu alu alesului, dispensédia vice-comitele. Deciziunea dispensatória a vice-comitelui se poate apăla la iuredictiunea municipală. Judele ce unu anu a portatu oficiulu seu, seu a solvitulu mult'á banala, nu se poate deobligá spre portarea mai departe a oficiului seu la primirea de nou a aceluia (în restimpu de 6 ani.)

I. Györfy propune a se dice în alinea a două: „Deciziunea dispensatória și deobligatória,“ care propunere se primesce.

§. 73. Alegerea antistei comunală se face în adunarile comunală restauratorie.

Presiedintele acestoru adunari seu scaune restauratorie, în comunele mice și mari e judele de cercu, în orășiale cu magistratu regulatu vicecomitele, seu în casu de impedecare unu substitutu numitu de adunarea generală spre acestu scopu.

T. Vécsey propune la a două a alinea a se dice după „judele cercualu“:

„seu în casu da impedecare unu substitutu emisu de iuredictiunea municipală spre acestu scopu.“

Se primesce.

§. 74. De antiste comunală se poate alege fiecare cetățienu cu dreptu de ale-

gere în comuna și carele nu cade sub exceptiunile amintite în §§. 40 și 77.

Notarii, medicii, fiscali și inginerii însă se potu alege fora ca se fia fostu mai naite alegători comunali.

Se primesce nechimbatu.

§. 75. De medicu (fiscu) se poate alege numai unulu ce e provediutu cu diploma de doctoratu de medicina, valabila în Ungaria, și aréta unu anu de prassa;

de ingineriu numai unulu îndreptatitu la practicarea nedependente a specialității sale și care dovedesce prassa de unu anu;

de notariu comunalu și cercualu numai celu ce printr'o comisiune de specialitate stabila, delegata spre acestu scopu de iuredictiunea municipală, s'a dechiaratu calificatu pentru portarea oficiului de notariu comunalu.

Se primesce.

§. 76. Obieptele rigurosului de notariatu, și modalitatea acestuia o norméda ministrulu de interne pre calea ordinatiuniloru, după ascultarea iuredictiunei municipale.

De la riguros se dispensédia numai cei ce celu putienu 3 ani neintreruptu au portatu oficiulu de notariatu ca notari ordinari.

N. Kiss propune a se modificá antai'a alinea astfel: „Obieptele rigurosului de notariatu și modalitatea tinerii acestuia o reguléza iuredictiunea municipală.“

Eugeniu Mocioni provocandu la dispu setiunea generală a legéi pentru nationalitati, de după care notarii sunt obligati a comunica cu particularii din comunitate în limb'a lor propriă, cere a se regulá această îndetorire formalmente prin esaminarea candidatiloru de notariatu din sciint'a limbéi poporului; spre acestu scopu propune ca la capetulu aliniei 1. se se dica: „Cu deosebita consideratiune a §-lui 24, art. de lege 44: 1868.“

Propunerea lui E. Mocioni se primesce, éra a lui N. Kiss se resping.

Siedint'a se incheia la 2 óre. Continuarea desbaterii în siedint'a de mane la 9 óre.

Socóta și multiamita publică

Despre ofertele ce au incursu la balulu arangiatu de tinerimea română în 14/28 ianuaru în favórea teatrului nationalu român.

Din Aradu de la DD: Il. Procopiu Ivacovicu 20 fl.; J. Popovicu-Desseanu 10 fl.; Dr. Joane Papu 6 fl.; Sigm. Popovicu 5 fl.; Jos. Serbu 50 cr.; Dem. Bonciu 5 fl.; Vasiliu Paguba 1 fl. 50 cr. Nic. Pecurariu 2 fl.; Laz. Jonescu 10 fl.; Aless. Gavra 1 fl. 50 cr.; Dr. At. Siandoru 2 fl.; Petru Cociuba 1 fl. 50 cr.; Georgiu Dogariu 5 fl.

Éra ser'a lu casa au incursu supra solviré de la următorii DD: Joane Ratiu, protp. 2 fl. 50 cr.; Teod. Serbu 1 fl. 50 cr.; Grig. Ventoru 50 cr.; Maria Fett n. Frusia 50 cr.; Joane Filariu 50 cr.; Grig. Birisiu 50 cr.; Const. Comosianu 1 fl. 50 cr.; Joane Papu 3 fl. 50 cr.; N. Pavloviciu 50 cr.; Igo. Pavloviciu 2 fl. 50 cr.; Vas. Paleu 3 fl. 50 cr.; Teod. Bozganu 50 cr.; Ant. Szalay 50 cr.; Al. Popovicu 6 fl. 50 cr.; Const. 3 fl. 50 cr.; Dem. Jorgovicu 50 cr.; Jos. Goldisiu 1 fl. 50 cr.; Mironu Romanu 1 fl. 50 cr.; Const. Georgiu 2 fl. 50 cr.; L. Antalí 2 fl. 50 cr.; D. Nachnebel 1 fl. 50 cr.; Barlanghy 50 cr.; Luis Naszluhacz 3 fl.; Vinc. Babesiu 1 fl. 50 cr.; Sam. Manu 50 cr.; Em. Misiciu 1 fl. 50 cr.; Em. B. Stanescu 4 fl.; Mat. Vasiu 20 fl.; Georg. Craciunescu 50 cr.; Lad. Craciunescu 50 cr.

Éra din provincia prin dnii colectanti de la următorii:

Din Resitia prin dlu Iul. Petricu, jude cerc. de la DD: Adofu Diaconovicu 5 fl.; Iul. Catrusca 5 fl.; Georg. Caragena 5 fl.; Iuliu Petricu 5 fl.

Din Otlacu prin dlu colect. P. Suciú not. com. de la următorii DD: Demetriu Popovicu 1 fl. 50 cr.; Joane Giuliani 1 fl. 50 cr.; Petru Grozda 1 fl. 50 cr.; Petru Mosiu 1 fl. 50 cr.; Joane Alba 1 fl. 50 cr.; Petru Suciú 3 fl. 50 cr.

Din Buteni prin dlu colect. N. Ardeleanu not. com. de la următorii DD: Isidoru 1 fl. 50 cr.; Andr. Machi 1 fl. 50 cr.; Nic. Papu 1 fl. 50 cr.; D. Tipeu 1 fl. 50 cr.; Stef. Novacu 1 fl. 50 cr.; Teod. Bucatosiu 1 fl. 50 cr.; Nic. Ardeleanu 1 fl. 50 cr.

Din Lugosiu prin dlu colect. Petru Co-dreanu de la următorii DD: Il. Joane Olteanu episc. 10 fl.; Dr. Aureliu Maniu 3 fl.; Jova Popovicu 3 fl.; Mich. Nagy 3 fl.; Mat. Chis-siu 2 fl.; Petru Ratiu 1 fl.; Unu pelerinu 1 fl. 50 cr.; N. Gavrilu 1 fl.; Georg. Dragosiu 1 fl.; Andr. Papu Liviu 1 fl. 50 cr.; C. Radulescu 1 fl.

Din Giulitia prin dlu colect. Vas. Belesiu ass. cons. ni s'a tramisu o suma de 10 fl. 50 cr.

Din Muraniu prin dlu colect. Lad. Ille de la următorii DD: Mariásy 3 fl. 50 cr.; Nic. Rancu 1 fl. 50 cr.; Lad. Ille 1 fl. 50 cr.

Din Tincea prin dlu colect. Georg. Dringo de la următorii DD: Georg. Dringo 1 fl. 50 cr.; Moise Porumba 1 fl. 50 cr.; Joane Chisui 2 fl.; Georg. Rochsinu 1 fl. 50 cr.; Paulu Milianu 1 fl. 50 cr.

Din Seleusiu prin dlu colect. Demetriu Popa ni s'a tramisu 10 fl. 50 cr.

Din Soborsinu prin dlu colect. Georgiu Haica de la sine 3 fl. 50 cr.; éra de la D. Jos. Vidican 1 fl. 50 cr.

Din Pecica prin dlu colect. Nic. Philimonu de la următorii DD: Georg. Petrovicu 5 fl.; Ter. Dimitrescu 5 fl.; Stef. Tamasdanu 1 fl. 50 cr.; Dn'a veduva Caracioni 2 fl.; Joane Ardeleanu 1 fl. 50 cr.; Vas. Teietanu 1 fl. 50 cr.; Mit. Ciorogariu 1 fl. 50 cr.; Nic. Philimonu 5 fl.; Georg. Gabelanu 1 fl. 50 cr.

Din Chitihazu prin dlu colect. Georg. Chirilescu de la următorii DD: Georg. Chirilescu 1 fl. 50 cr. Petru Chirilescu, protp. 4 fl.; Mih. Ardeleanu 1 fl. 50 cr.

Din Curticiu prin dlu colect. Moise Boc-sianu de la următorii DD: Moise Bocsianu 3 fl. 50 cr.; Tim. Tamasdanu 3 fl.; Georg. Radneanu 1 fl. 50 cr.; Georg. Rochsinu 1 fl. 50 cr.; Stef. Jonescu 1 fl. 50 cr.; Stef. Ispravnicu 50 cr.

5. Din Ercidorfu 5 fl.

Din Sicula prin dlu Florea 3 fl.

Din Maco prin dlu colect. D. Antonescu de la următorii DD: Jul. Balcu 1 fl. 50; Joane Horvath 1 fl.; Al. Caba 1 fl.; Dim. Antonescu 1 fl. 50 cr.

Din Sibiu D. Dr. Joane Nemesiu 1 fl. Din B. Comosiu prin dlu colect. V. Sierbanu de la următorii DD: Georg. Balanu 3 fl.; Jul. Bogdanu 1 fl.; Joane Grozescu 1 fl.; Vinc. Sierbanu 3 fl.

Din Zarandu prin dlu colect. Joane Budai de la următorii DD: Joane Budai 1 fl. 50 cr.; Joane Tulcanu 1 fl. 50 cr.

Din Giula prin dlu colect. Justinu Popovicu de la următorii DD: Emil. Popovicu 2 fl.; Jul. Chirilescu 2 fl. Just. Popovicu 2 fl.; Dem. Vasiarhanu 2 fl. Joane Moldovanu 1 fl. 50 cr.; Petru Gubasiu 1 fl.

Din Galsia prin dlu Aug. Russu de la Sanca, protojude 4 fl.; Aug. Russu 2 fl.

Din Ch.-Ineu dlu Sava Fercu ni tramisa 2 fl.

Din Nadabu dlu Georg. Szida ni tramisa 2 fl.

Din Siria prin dlu Nic. Caba de la următorii DD: Joane Moldovanu 3 fl. 50 cr.; Nic. Beldea 3 fl. 50 cr.; Sechesanu 3 fl. 50 cr.; At. Mera 3 fl. 50 cr.; Nic. Caba 1 fl. 50 cr.; Rafila Fodoru 1 fl. 50 cr.

Din Macea dlu Joane Mladinu ni tramisa 5 fl.

Din Mékkerék prin dlu Al. Rochsinu de la următorii DD: Al. Rochsinu 1 fl. 50 cr.; Joane Szanthai 2 fl.

Din Agrisiu dlu Joane Luca ni tramisa 10 fl.

Din Boros-Ineu prin dlu Paulu Draga de la următorii DD: Gav. Bugyi 2 fl.; Lud. Moiszin 1 fl. 50 cr.; Teod. Busilta 1 fl. 50; Sim. Cornea 1 fl.; Ant. Craciunu 2 fl.; Just. Munteanu 1 fl.; Paulu Duma 1 fl.; Mich. Fieru 1 fl.; Jul. Egyedu 1 fl.; Jos. Cripu 1 fl.; Jos. Itle 1 fl.; Paulu Draga 2 fl.

Din Radna prin dlu Paulu Goronu de la următorii DD: Paulu Goronu 3 fl. 50 cr.; Joane Cociuba 1 fl. 50 cr.; Moise Magdu 1 fl. 50 cr.; Jac. Holossi 1 fl. 50 cr.; Eut. Bugariu 1 fl. 50 cr.; Siandru Samuelu 1 fl. 50 cr.

Din S. Nicolaulu-mare prin dlu Vinc. Bogdanu ni s'au tramisu 5 fl.

Din Chisetu prin dlu Georg. Berariu ni s'au tramisu 11 fl.

Din Socodoru prin dlu Joane Suciú de la următorii DD: Petru Chirila 1 fl.; Joane Savonescu 1 fl.; Stef. Tulcanu 1 fl. 50 cr.;

Const. Tomi 1 fl. 50 cr.; Georg. Chirila 1 fl.; Joane Suciú 3 fl. 50 cr.

Din Secusigiu prin dlu colect. Const. Istvanescu de la următorii DD: Meletiu Miculescu 1 fl. 50 cr.; Georg. Dobanda 3 fl. 50 cr.; Const. Istvanescu 3 fl. 50 cr.

Din Apateu dlu Jos. Popescu ni tramisa de la următorii DD: Gust. Bhöler 1 fl. 50 cr.; Mor. Adler 1 fl. 50 cr.; Jos. Popescu 3 fl.

Din Silindia dlu preotu Beltechi ni tramisa 2 fl.

Din Tilégdu prin dlu colect. Pav. Fasié de la următorii DD: Ar. Mihailovicu 5 fl.; Joane Mihailovicu 3 fl.; Vas. Bica 2 fl.; Jos. Bozontanu 1 fl. 50 cr.; Pav. Fasié 3 fl. 50 cr.

Din Csernegyhas prin dlu colect. Franciscu Maga de la următorii DD: Franc. Maga 2 fl.; Meletie Opreatu 1 fl.; Nic. Murariu 3 fl.

Din G.-Varsandu prin dlu S. P. Deseanu ni s'au tramisu 5 fl.

Din Minisiu prin dlu colect. Nic. Popovicu de la următorii DD: F. Bucurca 5 fl.; Bildhaneru 1 fl. 50 cr.; Heinrichu Chonu 1 fl. 50 cr.; Nic. Popovicu 1 fl. 50 cr.

Din Chereusiu de la dlu Vas. Sorbanu ni s'au tramisu 3 fl. 50 cr.

Dio B.-Sebes prin dlu Teod. Joanescu de la următorii DD: Nicolae Polisu 3 fl. 50 cr.; Begeanu, preotu 1 fl. 50 cr.; Tomutia, preotu 1 fl. 50 cr.; Teod. Joanescu 1 fl. 50 cr.

Din Birchisiu prin dlu colect. Ass. Gaita de la următorii DD: Dem. Marcu 1 fl. 50 cr.; Dem. Sandoru 1 fl. 50 cr.; Sim. Draganu 1 fl. 50 cr.; Toma Galetanu 2 fl.; Nic. Craciunescu 1 fl. 50 cr.; Ass. Gaita 3 fl.

Din Jancakidu prin dlu Joane Popovicu de la următorii DD: J. Popovicu 2 fl.; Sam. Vulcanu 1 fl. 50 cr.; Nic. Magdiciu 1 fl. 50 cr.; Georgiu Grozescu 1 fl. 50.

Din Sepreusiu prin dlu Ios. Vuculescu ni s'au tramisu 14 fl.

Din Josiasielu prin dlu Georgiu Hornoiu ni s'au tramisu 4 fl. 60 cr.

Din Bradu prin dlu colect. Ant. Curteanu de la următorii DD: Moise Lazaru 1 fl.; Lad. Papu 1 fl. 50 cr.; Ant. Curteanu 1 fl. 50 cr.

Din Bocsia-mont. prin dlu Stef. Antonescu de la următorii DD: Mih. Russu 1 fl. 50 cr.; Juliu Vuia 1 fl. 50 cr.; Petru Neda 2 fl.; Stef. Antonescu 2 fl.

Din Borqdu prin dlu Stef. Borosiu ni s'au tramisu 15 fl.

Din Halmagiu prin dlu Elia Baltescu de la următorii DD: Elia Baltescu 1 fl. 50 cr. Nic. Butariu 1 fl. 50 cr.; Al. St. Siulatiu 1 fl. 50 cr.; Andreiu Paticiu 1 fl. 50 cr.; Ilie Isacovicu 5 fl.

Din Temisiora prin dlu I. E. Tieranu de la următorii DD: I. E. Tieranu 1 fl. 50 cr.; Nic. Cosariu 1 fl.; Pant. Fogarasi 1 fl.; Dem. Melcescu 1 fl. Treb. Morariu 1 fl. 50 cr.

Totu din Temisiora prin dlu Rotaria de la următorii DD: Petru Cernenu 1 fl. 50 cr.; Stef. Adamu 1 fl. 50 cr.; At. Ratiu 1 fl.; Paulu Rotariu 1 fl.

Din Covasintiu dlu D. Caracioni ni-a tramisu 3 fl. 50 cr. *)

Venitulu curatu după detragerea erogatiuniloru este 325 fl. 50 cr. v. a. care suma s'a impartitu precum urmédia:

a) Teatrului nationalu 200 fl. v. a.

b) Conformu conclusului adusu de tengerime cu ocaziunea alegerei comitetului pentru arangierea balului 75 fl. 50 cr. s'au destinatu corului vocalu a tengerimei romane din Aradu.

c) În fine 50 fl. v. a. s'au destinatu tengerului Tr. Sombati juristu, care se afla morbosu mai bine de una diumetate de anu la muma-sa între impregiurarile cele mai vitrege în Aradulu-nou.

Cerendu pentru această abatere sous'a On. Publicu, i aducemu totuodata cea mai cordiala multiamita pentru sucursulu marinimosu. Aradu, în lun'a lui martiu, 1871.

Comitetulu arangiatoriu

*) De la multi dni coleptanti inca n'am capetatu neci biletele, neci pretulu acelor'a; deca vor ave bunavointia a nile tramite, le vom dá si acele publicitatii.

Cursurile la burs'a de Viena.

(Dupa insciintierea telegrafica din 1 aprilie.)

Imprum. de statu convertatu cu 50/0 58.25 Imprum. nationalu 68.20 Actiunile de creditu 267.50;— sortiurile din 1860: 107.50 sortiurile din 1864: 123.— Obligatiunile desarsarcinarii de pamentu, cele ung. 79.65; banatice 76.20; transilv. 74.25 bucov. 72.50 argintulu 122.80; galbenii 5.86 napoleonii 9.96.